

Omprövningsbegäran (inkommen 5.6.2023) av kommunstyrelsens beslut 15.5.2023 § 153

Kommunstyrelsen 11.09.2023 § 281

651/01.01.01/2022

Beredare	Förvaltningsdirektör Jaana Suihkonen och kommunjurist Hannu Sorvari fornamn.efternamn@kirkkonummi.fi , tfn 09 29671 (växel)
Beslutsförslag	Kommundirektör Virpi Sailas Kommunstyrelsen beslutar 1 att punkt 2 i omprövningsbegäran inte tas till behandling 2 förkasta punkterna 1 och 3 i omprövningsbegäran.
Behandling	Ledamöterna Anna Aintila och Carl-Johan Kajanti avlägsnade sig från sammanträdet under tiden för behandlingen av och beslutsfattandet i detta ärende. Ersättare Outi Saloranta-Eriksson avlägsnade sig från sammanträdet under tiden för behandlingen av och beslutsfattandet i detta ärende.
Beslut	Kommunstyrelsen beslutade enhälligt enligt förslaget.
Beslutshistoria	
Kommunstyrelsen 28.08.2023 § 257	
Beredare	Förvaltningsdirektör Jaana Suihkonen och kommunjurist Hannu Sorvari fornamn.efternamn@kirkkonummi.fi , tfn 09 29671 (växel)
Beslutsförslag	Kommundirektör Virpi Sailas Kommunstyrelsen beslutar 1 att punkt 2 i omprövningsbegäran inte tas till behandling. 2 förkasta punkterna 1 och 3 i omprövningsbegäran.
Behandling	Under behandlingen föreslog ordförande Timo Haapaniemi att ärendet bordläggs. Då ordföranden hörde sig för, godkändes bordläggningsförslaget enhälligt.
Beslut	Kommunstyrelsen beslutade enhälligt att bordlägga ärendet.
Redogörelse	Registrerade föreningar med hemort i kommunen har lämnat in en gemensam begäran om omprövning. Begäran om omprövning har gjorts inom den i lagen fastställda tidsfristen (kommunallagen 140 §). Begäran om omprövning tas således till behandling i kommunstyrelsen enligt 134 § 4 momentet i kommunallagen.

Omrövningsbegäran kan föreslås kompletteras innan beslutet och då tas kompletteringen i beaktande i behandlingen av omrövningsbegäran.

Det behandlande organet kan ändra förvaltningsbeslutet, upphäva beslutet eller avslå begäran om omrövning. Om omrövningsbegäran godkänns ska organet som behandlar omrövningsbegäran i enlighet med 134 § i förvaltningslagen höra parterna till vilkas nackdel beslutet ändras.

Kyrksläotts kommuns tjänst som utbildningsdirektör var lediganslagen 21.2–9.3.2023.

Utbildningsdirektören svarar för den övergripande ledningen av kommunens grundläggande utbildning och gymnasieutbildning. Utbildningsdirektören fungerar som chef för sin servicegrupp som består av utbildningschefen, den finskspråkiga förvaltningspersonalen samt rektorerna för de finskspråkiga skolorna och gymnasierna. Under utbildningsdirektören verkar bland annat utbildningschefen som leder den svenskspråkiga utbildningens helhet inom kommunen.

Behörighetskravet för tjänsten som utbildningsdirektör är lämplig högre högskoleexamen. I uppgiften förutsätts examen inom undervisningsförvaltning, kunskaper i båda inhemska språken, starkt kunnande inom utbildnings- och undervisningsekonomi, bra kännedom om lagstiftningen inom utbildningsområdet samt erfarenhet av att leda allmänbildande utbildning och av beredning av förvaltningsbeslut. Som merit räknades kunskap i främmande språk, prov på långsiktig utveckling av utbildning på organisationsnivå, synpunkter om och erfarenhet av ledande av en sakkunnigorganisation, dokumenterad erfarenhet av ledande av en inklusiv verksamhetskultur och mångfald, bra kännedom läroplanerna för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning, goda reflektions- och interaktionsfärdigheter samt god samarbetsförmåga.

Bildnings- och fritidsnämnden beslutade 4.4.2023 § 29 välja pedagogie magister, EMBA Astrid Kauber till uppgiften och pedagogie magister Arto Jormalainen till reserv.

Kommunstyrelsens ordförande utnyttjade sin övertagningsrätt enligt 92 § i kommunallagen och beslutsfattandet i ärendet övergick till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen höll beslutet i kraft. Omrövningsbegäran som nu behandlas riktar sig mot kommunstyrelsens beslut 15.5.2023 § 153.

Framställarna av omrövningsbegäran har grupperat sina krav i tre punkter:

1. Styrelsens beslut upphävs och därmed lediganslås tjänsten som utbildningsdirektör på nytt eftersom ingen av de sökande uppfyllde behörighetskraven vilka framgår ur annonsen.
2. Styrelsen återremitterar ärendet till bildnings- och fritidsnämnden för ny beredning och att tjänsten lediganslås på nytt.
3. Om det är möjligt väljer styrelsen den av de sökande som uppfyller behörighetskraven enligt annonsen.

Således krävs i begäran om omrövning alternativt att beslutet upphävs (punkt 1), ny beredning (punkt 2) eller ändring av beslutet (punkt 3).

Avgörande gällande behandling, krav 2

Enligt § 49 g i förvaltningslagen kan ett beslut som tagits upp till behandling genom rättelseförfarande antingen ändras, upphävas eller så

kan begäran om omprövning avslås. Kommunstyrelsen kan inte fatta ett beslut om att återremittera ärendet till ny beredning. Alternativet om att upphäva beslutet leder dock i praktiken till samma resultat. Med de nämnda motiveringarna tar kommunstyrelsen inte upp yrkandet i punkt 2.

Yrkandena i punkt 1 och 3 tas upp till behandling.

Svar

Framställaren av begäran om omprövning har hänvisat till bristfällig beredning samt brist på öppenhet i större omfattning i hela rekryteringsprocessen. I omprövningsbegäran påstås att den bristfälliga beredningen bland annat medfört osäkerhet för påvisandet av uppfyllandet av behörighetskraven och således också för sökandenas rättsskydd.

Det finns inga grunder för påståendet, eftersom man i processen framskridit formligt, enligt tidtabell och jämlikt. I förfarandet har inte skett fel i samband med ansökningsannonserna och publiceringen av den, i utvärderingen av ansökningarna, i valet av dem som går vidare eller i valet av tjänsteinnehavaren, utan allt har gjorts av urvalsgruppen som en normal process för val av tjänsteinnehavare. Utvärderingen har gjorts för alla sökande utgående från de grunder som urvalsgruppen ansett vara viktiga och som den betonat. Behörighetskraven har bedömts jämlikt.

Den bild som omprövningsbegäran ger om att ordentliga språkkunskaper i båda inhemska språken skulle ha underskattats eller att det skulle ha skett direkt språkdiskriminering är felaktig. Det må konstateras att språkkunskapskravet har ingått i bedömningen och man har i processen strävat efter tillräckliga kunskaper i de inhemska språken och att det anses vara viktigt i en tvåspråkig kommun som Kyrkslätt.

Framställaren av omprövningsbegäran har lyft fram att ansökningsannonserna endast publicerats på finska. För den delen har det skett ett fel i kommunen. Å andra sidan har det av sökandena förutsatts sådana kunskaper i finska att saken ändå inte har någon betydelse för processen eller utredningen.

Framställaren av omprövningsbegäran har lyft fram ett fel i inbjudan till gruppintervjuerna. Det har kommit fram att inbjudan till en av de inkallade till intervjun skickats till fel e-postadress. Felet uppdagades när sökanden efter valet hörde sig för för att höra om sin framgång i processen. Det handlar om ett förfaringsfel och sökanden som av misstag åsidosatts har naturligtvis haft möjlighet att begära omprövning. Detta har inte skett. Kommunen tolkar det som att förfaringsfelet inte längre har betydelse för slutresultatet.

Framställaren av omprövningsbegäran påstår att ansökningsprocessen tendentiöst ändrats mitt under processen för att gynna andra sökanden än de som kan svenska. Påståendet hänvisar sannolikt till den fritt formulerade och bland annat av den kommunala självbestämmanderätten tryggade beslutsdiskussionen om sökandena. Det må sägas att under processen har ansökningskriterierna inte ändrats. Kunskaper i svenska har ansetts vara en stark fördel under hela processen.

I den andra motiveringspunkten har framställaren av begäran om omprövning hänvisat till att de förtroendevalda inte fått tillräckligt med

information, särskilt då förhandsinformation om dem som kallats till intervju.

Som svar på påståendet konstateras att man velat att de förtroendevalda skulle ha en så objektiv roll som möjligt i processen och därför har förfarandet ansetts vara motiverat. Detaljerna från intervjugruppens sammanträden är inte offentliga och det är inte möjligt att ta ställning till dem i det här bemötandet. På en allmän nivå kan konstateras att när beslut fattas på tjänsteansvar, har den förtroendevalda rätt och skyldighet att i tillräcklig omfattning utreda saken hen beslutar om och tjänsteinnehavarna är skyldiga att ge de förtroendevalda information som stöd för beslutet.

Framställaren av omprövningsbegäran har hänvisat till att valet är lagstridigt eftersom i beslutet inte förverkligas det i lagen (lagen om språkkunskap) framförda kravet om språkkunskap hos offentligt anställda. Enligt lagen ska man förvissa sig om att den som anställs har sådana språkkunskaper som arbetsuppgifterna kräver.

Hänvisningen till språkkunskapslagens betydelse stämmer, men den ger en alltför skarp bild av god hantering av tvåspråkighet. Kraven i språkkunskapslagen är omfattande, men i lagen och dess förarbeten beaktas också - beklagligt i sig - den realistiska situationen då man till lediganslagna tjänster inte får tvåspråkiga sökande som åtminstone med tanke på de övriga behörighetsegenskaperna är på samma nivå. Trots viktigheten, kan språkkunskapen inte i sig lyftas till det enda kriteriet som definierar en bra tjänsteinnehavare, eller ens lyckad service. I språkkunskapslagen möjliggörs också personalpolitiska åtgärder med hjälp av vilka myndigheten kan se till att personalen har tillräckliga språkkunskaper för att sköta myndighetsuppgifterna enligt de krav som fastställs i språklagen (423/2003) och annan lagstiftning. I regeringens motiveringar (RP 92/2002, sidorna 56 och 61) öppnas möjligheten till språkutbildning: "kommunen ska vid anställning av personal samt genom att ordna utbildning se till att personalen har tillräckliga språkkunskaper för uppgifterna." Också flexibilitet och organiseringen av arbetsuppgifterna inom servicen så att alla tjänsteinnehavare inte behöver lika bra språkkunskaper, ses i lagens motiveringar som en möjlig, men ändå inte eftersträvd, praxis (RP 92/2002 s. 57).

Språkkunskapslagen är så kallad målinriktad lagstiftning. Av varken språkkunskapslagen eller andra lagar framgår veterligen regleringar enligt vilka det skulle vara förbjudet att välja en sökande med bristfälliga språkkunskaper, om hen med tanke på egenskaperna är den lämpligaste för uppgiften och exempelvis förbinder sig till att förbättra sina språkkunskaper.

Naturligtvis ska en tjänsteinnehavares språkkunskap tolkas i förhållande till den i språklagen avsedda rättigheten om att få använda finska eller svenska i kontakt med myndigheterna, att inte behöva uppleva "motstånd" när hen väljer språk och att få service på det språk hen vill. Det handlar alltså om klientens rätt till service. I andra hand är språkkunskap också till fördel inom förvaltningen, och till det hänvisas på flera ställen i begäran om omprövning. Ämbets språket är däremot det språk som majoriteten talar. (RP 92/2002 s. 33)

Sammanfattningsvis kan konstateras att i nuläget anser kommunen att den tryggar service också för svenskspråkiga kunder genom att organisera

dem så att kunderna har obehindrad tillgång till svenskspråkig service. Den oro som den som framställt omprövningsbegäran har är onödig.

Vidare har framställaren av omprövningsbegäran hänvisat till att förslaget har beretts fel eller genom att tillämpa irrelevanta lagar och förbise språkkunskapslagen. Påståendet stämmer delvis, eftersom det fästs för lite uppmärksamhet vid språkkunskapslagen och tillämpningen av den i motiveringarna till beslutet. Med tanke på slutresultatet har det ändå ingen betydelse.

Framställaren av omprövningsbegäran har dessutom hänvisat till bland annat kulturella och samhällsliga behov enligt lika grunder. För den här delen är observationerna korrekta och kommunen ska stöda dem.

Omprövningsbegäran har kompletterats 21.6.2023. I kompletteringen har man kritiserat kommunens anvisningar gällande processen för omprövning på grund av att tidsfristen fattats och kommenterat språkkunskaperna hos de sökanden som var med och de språkrav som kommunen uppställt. Dessutom har man påpekat att det bland dokumenten fattas protokoll eller motsvarande från gruppintervjuerna, protokollet från urvalsvalsammanträdet samt PM över valet.

Som svar konstateras att kommunens delgivning till innehållet var saklig och lagenlig, men det skulle naturligtvis ha varit önskvärt att effektivt betona tidsfristen. Kommunen strävar efter att i sina handlingar alltid kommunicera väl. I kompletteringen hänvisas i enlighet med omprövningsbegäran och som komplettering till den, att i ansökningsprocessen har funnits sökande med bättre kunskaper i svenska än den person som valts till tjänsten. Som svar konstateras att de meriter, färdigheter och kompetenser som sökandena har bildar en helhet. I det här fallet har meriterna hos dem som har bättre kunskaper i svenska inte varit lika starka som hos den valda personen, trots att de bättre kunskaperna i båda inhemska språken har räknats till fördel för dem.

För den del som man med omprövningsbegäran ber om specificerade dokument konstateras att den gjorda meritjämförelsen bifogas till beslutet. Det finns inget PM för själva valet. Från gruppintervjuerna har inga separat protokoll uppgjorts, men tanken har varit att var och en intervjuare gör anteckningar. För den del som man krävt om protokoll från sammanträdet där sökandena har utvärderats, konstateras att valet skett som samarbete mellan intervjugruppen och tjänsteinnehavarna och att förfaringssättet varit ett tjänsteinnehavarförslag till nämnden.

De krav som framförts i omprövningsbegäran förkastas genom att förnya motiveringarna till beslutet som omprövningsbegäran riktar sig mot och genom att ge det som svar på omprövningsbegäran enligt ovannämnda motiveringar.